

LÄRARHANDLEDNING

- Ett stöd för dig som pedagog
inför, under och efter ett möte
med Kulturcentrum Asken

**“Before a child speaks it sings.
As soon as they stand they dance.
Before they write they paint.
Art is the basis of human
expression”**

Phylicia Rashad

TILL DIG SOM PEDAGOG

Vi är så glada att ni ska möta eller har mött oss på Kulturcentrum Asken. Detta material kan du som pedagog använda dig av inför eller efter ett möte med oss på Asken. Det är vår avsikt att du ska se vårt material som ett hjälpmedel och en inspiration där du kan välja de delar som fungerar bra för er.

Materialet är uppdelat i åtta delar.

Del 1

Om barnkonventionen och estetiskt lärande

Här kan ni läsa mer om barns rätt till kultur och vad det estetiska lärandet kan vara.

Del 2

Om Kulturcentrum Asken

Här hittar ni information om Kulturcentrum Asken och vårt uppdrag samt information om hur er skola eller förskola skulle kunna samarbeta med Kulturcentrum Asken.

Del 3

Inför ett möte med Kulturcentrum Asken

Del 4

Under ett möte med Kulturcentrum Asken

Del 5

Efter ett möte med Kulturcentrum Asken

Del 6

Inför ett besök på Tusen ord

Del 7

Tusen ord i klassrummet

Del 8

Tips på litteratur för den nyfikne som vill veta mer

DEL 1: BARNKONVENTIONEN

FN:s konvention om barnets rättigheter har som mål att ge barn, oavsett bakgrund, rätt att behandlas med respekt och att få komma till tals. Barnkonventionen klargör vilka rättigheter alla barn i hela världen har.

FN:s konvention om barnets rättigheter (barnkonventionen) slår fast alla barns rätt till kultur. I praktiken är den rätten avhängig hur väl vi vuxna axlar vårt ansvar att säkra denna rättighet. Det handlar om att ge barn och unga goda förutsättningar att utvecklas till självständiga individer genom att ge dem tillgång till olika kulturella uttrycksformer samt kunskap och resurser för eget skapande.

Genom artikel 13 uttrycker barnkonventionen barnets rätt till yttrandefrihet. Den rätten innefattar frihet att oberoende av territoriella gränser söka, motta och sprida information och tankar av alla slag, i tal, skrift eller tryck, i konstnärlig form eller genom annat uttrycksmedel som barnet väljer.

Förutom barnkonventionen, den nationella ungdomspolitiken och den nationella kulturpolitiken berör även läroplanerna barns och ungas rätt till kultur. I både läroplanen för förskolan och läroplanen för den obligatoriska skolan tas åtskilligt upp som handlar om rätten till kultur samt barns rätt att bli lyssnade till. Kulturinsatser i förskolans och skolans löpande arbete är av central betydelse för barns utveckling och bildning.

ESTETISKT LÄRANDE

Kultur betyder mycket, särskilt för barn som fortfarande växer och utvecklas. Barn har många olika sätt att uttrycka sig och genom att få en möjlighet att använda sig av de olika sätten utvecklas barnets kreativitet och skaparkraft. Med kultur och eget skapande stärks barn och unga som individer och får en ökad självkänsla. Om man blir inspirerad, stimulerad och underhållen samt får en möjlighet att reflektera över sina åsikter, ges man förutsättningar att bli kreativ och ifrågasättande, egenskaper som är fundamentala i byggandet av en egen identitet. Kultur kan också spela en roll i att motverka rasism och våld genom att visa på motbilder och skapa förståelse för andra kulturer. Kultur har en roll i skolans demokratifostrande uppdrag. Det handlar både om att kunskaper i bildframställning och ställningstaganden gynnar yttrandefrihet och kunskaper som möjliggör att kritiskt granska de bildbudskap och information vi dagligen möts av ses som viktiga för en levande demokrati.

Estetiska processer bidrar till att man förstår sig själv och sina medmänniskor på djupet. Estetiska ämnen spelar en stor roll när det handlar om att bemöta utmaningar i dagens samhälle. Estetiska uttrycksformer, kunskaper och redskap främjar individens förståelse av sig själv, andra och sin omvärld. Det är en grund för allt samhällligt ansvarstagande och likaså till lärande. I en tillåtande och kreativ miljö är eleverna aktiva, får möjlighet att vara delaktiga och samspeka. Estetiska lärprocesser är ett sätt att arbeta som gynnar en kunskapsutveckling där eleven får knyta samman känslor, upplevelser, kunskaper, erfarenheter och analys till en helhet. Det är det gemensamma mellan estetik och lärande, och ett arbetssätt för att nå kunskap.

Genom att reflektera lär sig eleven att se möjligheter istället för hinder vilket bidrar till en positivism och arbetsglädje. När de får möjlighet att sätta ord på vad de upplever och känner får de även möjlighet att upptäcka den egna lärprocessen.

DEL 2: KULTURCENTRUM ASKEN

Kulturcentrum Asken ligger i Utbildningsförvaltningen i kommunen och är ett resurscentrum för ökad målpuppfyllelse för förskola och grundskola. Asken bedriver pedagogisk verksamhet som syftar till att inspirera och utveckla barns kreativitet genom bild/film, dans, drama/teater och musik. Genom estetiskt lärande och språkfrämjande arbetssätt är vi ett stöd, verktyg och resurs för att:

- utveckla språket, även de icke verbala språken
- prova fler sätt att lära
- bredda ett ämne/ämnedområde
- utveckla, fördjupa ert demokratiska arbete
- fördjupa ett ämne/ämnedområde
- inleda eller avsluta ett ämnedområde
- undersöka olika redovisningsformer

I dialog tillsammans med er kommer vi överens om ett gemensamt syfte inför mötet. Det kan vara ett erbjudande från oss som ni väljer att delta i eller ett specifikt önskemål utifrån era behov. Genom vår hemsida finner ni aktuella utbud som vi erbjuder till just din årskurs och där finner ni även kontaktuppgifter om ni har egna önskemål och behov.

Kulturcentrum Asken grundades 1995 i syftet att tillgängliggöra de estetiska ämnena för de allra viktigaste, nämligen barn och unga. Sedan dess har både Asken, samhället och skolan utvecklats och förändrats. Men fortfarande är vårt huvudfokus barn och ungas rätt och utveckling.

Kulturcentrum Asken arbetar normkritiskt och antirasistiskt för mångfald, jämlikhet och alla människors lika värde.

Vi arbetar undersökande, inlyssnande och låter eleverna prova och ompröva i flera olika konstellationer och på flera olika sätt. Vägen till målet kan skilja sig mot vad du som pedagog och som eleverna är vana vid.

Praktiska tips!

- Hemsidan uppdateras löpande med information, utbud och föreställningar.
- På hemsidan finns information hur ni går tillväga för att anmäla er till en aktivitet.
- På hemsidan finns kontaktuppgifter till pedagoger.
- Det går att kontakta Asken för önskemål och behov utifrån den egna skolan eller klassen.

DEL 3: INFÖR ETT MÖTE MED KULTURCENTRUM ASKEN

Vi är alla individer med olika tankar och känslor och inför ett möte med Kulturcentrum Asken kan barn och elever känna många olika känslor. Era barn och elever behöver mer eller mindre förberedelse inför själva mötet, vad de ska få göra och vilka de ska träffa. För att era barn och elever ska få ut mesta möjliga av mötet så är en förberedelse över själva syftet av stor vikt även för att få barn och elever så delaktiga som möjligt. Att du som pedagog svarar på frågorna VAD, HUR, och VARFÖR innan mötet. Som pedagog avgör du själv hur mycket eller lite du vill förbereda besöket.

För att underlätta själva upplevelsen är det bra om alla känner till de praktiska omständigheterna som till exempel när, var och hur ni ska möta pedagog från Asken, hur ni tar er dit och hur länge det varar. Även andra praktiska saker som rör besöket kan vara bra att prata igenom innan.

När du bokar ett utbud eller har en förfrågan får alla ut allra mest av mötet med Kulturcentrum Asken om syfte och förväntningar är tydligt uttalade. Hör hellre av dig en gång för mycket så får vi större möjlighet att möta dina elever på bästa sätt.

Praktiska tips!

Om mötet sker i ert klassrum

- Beroende på lektionens upplägg så kan en ommöblering av klassrummet ske. I möjligaste mån försöker vi komma överens om det vid bokning, men kan även ske spontant under passet.
- Vid bokning av skapande kan det vara bra att informera eleverna om oömma kläder före ett besök.

Om mötet sker på kulturcentrum Asken

- Se till att boka kulturbuss via Dalatrafik senast 14 dagar i förväg.
- Eventuellt oömma kläder.
- Ta gärna del av vårt bildstödsmaterial och sociala berättelse på vår hemsida.

DEL 4: UNDER ETT MÖTE MED KULTURCENTRUM ASKEN

Lektionen med Kulturcentrum Asken ska uppfylla det uttalade syftet. Vi utgår från att du som pedagog är delaktig i den nivå syftet kräver. Utöver syftet kan lektionen erbjuda dig som pedagog att se dina elever i nya sammanhang, se dina elever visa på förmågor på andra sätt än i er vardag och lektionen kan även erbjuda inspiration till din fortsatta undervisning.

Lektionen med Kulturcentrum Asken är vår lektion, men det är du som pedagog som känner dina elever. Det är du som har relationskapitalet och vet när det kan vara dags att hjälpa dina elever.

Din roll som medföljande pedagog är att stötta eleverna till att lyckas och kanske agera som ett hjälp-jag för enskilda elever. Genom att du är delaktig i övningarna som ges, så hjälper du eleverna att våga utforska, prova och ompröva.

Exempel på vad eleverna kan få ut av mötet med oss:

- fler sätt att lära
- möjlighet att bryta invanda mönster
- tillgång till fler språk
- mjuka värden genom estetiska lärprocesser
- nya perspektiv
- lust att lära
- motivation

Exempel på vad du som pedagog kan få ut av mötet med oss:

- inspiration till egen undervisning
- mer mångfacetterat bedömningsunderlag av dina elever
- se dina elever i ett annat sammanhang

DEL 5: EFTER ETT MÖTE MED KULTURCENTRUM ASKEN

Du som pedagog avgör själv hur mycket eller lite du vill efterbearbeta besöket. Däremot spelar du som pedagog en viktig roll för elevernas öppenhet genom ditt sätt att visa intresse och i hur du värderar deras frågor och olika avsikter efteråt.

Vid reflektion, diskussion och analys kan du som pedagog prova att varva helklass, gruppsamtal och parsamtal. Kanske någon del passar bäst som egen reflektion.

Repetera – låt eleverna repetera vad de har varit med om

Recensera – låt eleverna lägga till känslor och tankar. Vad upplevde de för känslor? Vad tyckte de?

Fördjupa – låt eleverna analysera varför de tyckte som de tyckte? Hade de önskat att något var annorlunda och varför? Kanske var det ett tema som väckte nyfikenhet som ni kan arbeta vidare med.

Ord och begrepp – vad stötte ni på för ord och begrepp under passet? Var det något nytt ord? Var det ett bekant ord som användes i ett annat sammanhang?

Du som pedagog har alla möjligheter att fördjupa, utveckla och anamma övningar, teman, begrepp. Du har också möjlighet att reflektera över kunskaper och förmågor som dina barn och elever visat på under mötet. Tveka inte att fråga pedagogen från Asken om tips på fördjupning utifrån mötet.

DEL 6: INFÖR ETT BESÖK PÅ TUSEN ORD

Tusen Ord är en interaktiv utställning som fungerar som ett upplevelserum där språket och berättandet står i centrum.

Utställningen ger tillgång till en sagolik miljö som stimulerar, utmanar och ger lust till skapandet av berättelser och funktionen som dörröppnare till individens fantasi och utforskade inre rum.

Det finns inga rätt eller fel- alla berättelser som skapas är unika!

I Tusen Ord arbetar eleverna språkfrämjande och vi använder estetiska ämnen och metoder för att skapa kommunikativa ytor och egga fantasin. All interiör utgår från fyra byggstenar som behövs i en berättelse: person, plats, vilja och problem.

Din roll som medföljande pedagog är att stötta eleverna till att lyckas och kanske agera som ett hjälp-jag för enskilda elever. Genom att du är delaktig i övningarna som ges, så hjälper du eleverna att våga utforska, prova och ompröva.

I utställningen får all interiör och material användas och röras vid förutom två undantag som ni blir informerade om i introduktionen. Då det är många som besöker Tusen ord så är det dock viktigt att tänka på att behandla material och interiör med respekt så att det håller för många besökare.

Efter besöket: se del 5: efter ett besök med Kulturcentrum Asken

Praktiska tips!

- Se till att boka kulturbuss via Dalatrafik senast 14 dagar i förväg.
- Ta gärna del av vårt bildstödsmaterial och sociala berättelse på vår hemsida.
- Utnyttja promenaden eller resan till att låta barn och elever att prata med varandra om sina upplevelser.

DEL 7: TUSEN ORD I KLASSRUMMET

Digitala Tusen ord är ett läromedel för alla elever och anställda inom Borlänge kommun.

Genom denna webbapplikation får du och dina elever tillgång till Tusen ords sagolika, fantasieggande och kreativa miljö direkt i klassrummet.

Läromedlet digitala Tusen ord kan användas som förberedelse inför ett besök, som fortsättning efter ett besök, som ett kontinuerligt inslag i undervisningen eller som en uppstart på en skoldag. Endast fantasin sätter gränser!

Läromedlet digitala Tusen ord kan visas på storbild i klassrummet eller enskilt på varje elevs dator.

Du kommer åt den via vår hemsidan, insidan samt Borlänges intranät:
<https://tusenord.borlange.se/>

DEL 8: LITTERATUR

Svanelid, Göran, *De fem förmågorna i teori och praktik*, Studentlitteratur AB, Lund 2014

Lindstrand, Fredrik, Selander, Staffan, *Estetiska lärprocesser, upplevelser praktiker och kunskapsformer*, Studentlitteratur AB, Lund 2009

Junker, Ida, Rehnman, Mats, *Muntligt berättande, en handbook*, Fabula Storytelling Förlag, 2019

Fästh, Carina, *Berätta! Inspiration och Teknik*, Natur Kultur Läromedel, 2001

Strannegård, Lars, *Kunskap som känns*, Mondial, 2021

Jonsson, Stefan, *Den otyglade skönheten*, Livonia Print Ltd, 2022

Bornemark, Jonna, *Det omätbaras renässans*, Volante, 2018

Aulin-Gråhamn, Lena, Persson, Magnus, Thavenius, Jan, *Skolan och den radikala estetiken*, Studentlitteratur, Lund 2004

Gärdenfors, Peter, *Lusten att förstå: om lärande på människans villkor*, Stockholm 2010

Wiklund, Ulla, *Föra tanken vidare*, Lärarförlaget, Mölnlycke 2013

KULTURCENTRUM

Asken

Besök vår hemsida för mer information,
erbjudanden och kontakt!

Scanna för att komma till hemsidan

Besöksadress:
Kulturcentrum Asken
Borganäsvägen 43

Tusen ord
Sveagatan 14